

Ikt.szám HMT:

Jóváhagyta:

BELSŐ JELENTÉS
Agrárlogisztikai parkok létrehozása

Készítette:

Ellenőrizte:

A jelentést Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége készítette.

Tartalomjegyzék

1. Téma/Probléma/Feladat	3
2. Helyzetjelentés	4
3. Következtetések	6
4. Javaslatok	7
5. Csatolmányok	7

1. Téma/Probléma/Feladat

Hargita megye teljes területe 663.890 hektár, amelyből 395.393 hektár mezőgazdasági terület, tehát a mezőgazdaság a vezető ágazat. A megye területének több mint 60%-a hegyvidéki terület, amely alkalmas bizonyos típusú növénytermesztésre és az állattenyésztésre is. Így a lakosság jelentős része a mezőgazdaságban dolgozik, éppen ezért jelentős az agrár-élelmiszeripari szektor szerepe is.

A mezőgazdaság más ágazatokhoz képest viszonylag bizonytalan ágazat, mivel a mezőgazdasági termelők jövedelme alacsonyabb, annak ellenére, hogy élelmiszereket termelnek, amelyek napi szinten fogyasztásra kerülnek. Az ágazat egy másik fontos jellemzője, hogy folyamatos alkalmazkodást igényel a kereslethez.

A megye mezőgazdaságának alapvető terményei közé tartoznak a gabonafélék, a burgonya és a különböző gyümölcsökből készült termékek. Ugyanakkor jelentős az állattenyésztés, a legelterjedtebb a szarvasmarha, juh, sertés és baromfi tartása.

Ezzel egyidőben a Székely Termék védjegy elterjedésével együtt egyre nőtt a kereslet a helyi termékek iránt, készült egy felmérés is, amely többek között arra mutatott rá, hogy a fogyasztók több Székely Termék védjegyes és helyi, hagyományos terméket vásárolnának, ha lenne rá lehetőségük (1. ábra). A jelenlegi 200 termelőből **106 termelő** agrár-élelmiszeripari termékeket állít elő, amely még egy indok lehet egy agrárlogisztikai park létrehozására.

Mindezekre válaszként fogalmazódott meg egy agrárlogisztikai park létrehozása, amely a helyi termelők, mezőgazdasági szövetkezetek, feldolgozók mellett a helyi közösségek számára is hasznos lehet. Az agrárlogisztikai park nemcsak a mezőgazdasági termékek hatékony tárolását és feldolgozását teszi lehetővé, amely által csökkenthető az élelmiszerpazarlás és javítható a helyi élelmiszerellátás, hanem az elosztásban is fontos szerepet kap, mivel csökkenthető a szállítási költség és javítható a termékek piacra jutása is. Ugyanakkor kapcsolatteremtést és szakmai együttműködést is jelenthet a termelők között, amely kiemelten fontos a térségben. Végül is mindezek a helyi gazdaság fejlesztését célozzák, az új munkahelyek teremtésével, illetve a mezőgazdaságba és élelmiszeriparban történő vállalkozások és beruházások ösztönzésével.

A Székely Termék applikáció többek között a fenti problémákra nyújt megoldást, amelyhez szorosan kapcsolódik egy logisztikai pont/raktár létrehozása is, amely egy **alternatív agrárlogisztikai parknak** is nevezhető.

Ugyanakkor azt is kiemelnénk, hogy Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége **nem foglalkozott** külön agrárlogisztikai parkok létrehozásával, azonban tervben van egy logisztikai pont/raktár felépítése a Székely Termék mozgóbolt és online értékesítés részeként.

2. Helyzetjelentés

A CAPactivities2022 – Tájékoztató intézkedések a KAP elérhetőbbé és népszerűbbé tétele érdekében nevet viselő Európai Unió által társfinanszírozott projekt keretében, amelyben Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége koordinátorként vett részt Hargita Megye Tanácsával partnerségben, elkészült a Székely Termék mobilapplikáció, amelynek elsődleges célja a helyi termékek online értékesítése. A projekt tervezett összköltsége 240.194,57 euró volt, 60%-os finanszírozási rátával (applikáció mellett számos más szakmai esemény is megszervezésre került).

A Székely Termék mobilapplikáció fejlesztését egy másik, az Európai Unió által finanszírozott projekt előzte meg, a *CAPfuture – Tájékoztató intézkedések az egészséges és minőségi élelmiszerekért* névre keresztelt pályázat, amelynek tervezett összköltsége 182.185,69 euró volt, szintén 60%-os finanszírozási rátával. A projekt egyik kézzelfogható eredménye egy tanulmány volt, amely *A Farm to Fork európai stratégiához illeszkedő élelmiszer-minőség ellenőrzési rendszer* nevet viseli. A dokumentum rávilágított arra, hogy Hargita megyében az ellátási lánc rövidítésének egyik feltétele egy hatékony logisztikai rendszer kialakítása, amely a költségminimalizálást tartja szem előtt elsősorban (beszerzési és logisztikai költségek). Egy másik cél ugyanakkor az is, hogy a vevőt összekössük a termelővel úgy, hogy a frissen leszedett, feldolgozott termék a vevő asztalára kerüljön a legrövidebb idő alatt, amely egy területi és/vagy regionális központok által történő készletezés és raktározás biztosítását jelenti.

2023 tavaszán elkészült egy kérdőív a fogyasztók fele, amely a vásárlói preferenciákat hivatott felmérni. A válaszadók 39,1%-a direkt a termelőtől szerzi be a helyi termékeket, 44,4%-a pedig a vásárokon veszi meg azokat (2. ábra). Ugyancsak a kérdőív mutatta meg azt, hogy a válaszadók jelentős része húst és hentesárut (76,2%), kenyeret és pékárut (72,2%), tejet és

tejterméket (65,6%), valamint zöldséget és gyümölcsöt (64,2%) vásárol a termelőktől (3. ábra), amelyek mind agrártermékek.

2023 júliusában elkészült a Székely Termék applikáció, amelynek adatbázisában jelenleg több mint **311 termék** található jelenleg, amelyből **238 élelmiszer**. A mobilapplikáció lehetővé teszi a mezőgazdasági termelők, a gazdálkodók és a termelők számára, hogy a fogyasztókkal való közvetlen kapcsolatot, javítja az élelmiszerek nyomon követhetőségi rendszerét, és biztosítja a fogyasztók bizalmát az általuk vásárolt termékek minőségébe. Az online értékesítés a mozgóbolt koncepciójával valósul meg, nem hagyományos házhozszállítás történik, miszerint a termékek házhoz érkeznek, hanem a fogyasztó egy előre meghatározott helyszínen (mozgóbolt programja mentén) veheti át rendelését. A mozgóbolt elképzelés és annak elemei a 4. ábrán láthatók.

Az autón található termékek értékesítése 3 irányban történik, lesz folyamatos termékpaletta (olyan termékek, amelyek folyamatosan megvásárolhatók a mozgóboltból), szezonális termékek (olyan termékek, amelyek bizonyos periódusokban lesznek elérhetőek), valamint az applikációban leadott rendelések átvételére is lehetőséget nyújt. Miután hatékonyan elindult az első mozgóbolt, a jövőben be lehet vonni olyan, már működő mozgóboltokat is, amelyek a már meglévő termékek mellett Székely Terméket is szállítanak.

Annak érdekében, hogy a rendszer működőképes legyen hosszú távon, több termelő bevonásával, szükséges egy **raktárhelyiség** vagy **logisztikai pont**.

Mindez lehetőséget nyújt a *DTP (Digitális Termelő Piac)* kezdeményezés becsatlakozására is, amely közös értékesítést feltételez az egész Kárpát-medencére vonatkozóan, valamint a *közértplusz.hu* működésébe is csatlakozást jelenthet.

A Székely Termék applikáció kapcsán történt többszöri egyeztetés a Cibus Hungaricus Alapítvány képviselőjével, legutóbb 2024. január 17-én. amelyek értelmében első körben egy virtuális raktár szükséges, amely tulajdonképpen már létezik, hiszen a Székely Termék applikáció rendelkezik készletkövetési tulajdonsággal. Egy másik megoldás lehet a kosár közösségek, amelyek olyan csoportok, amelyekben a helyi élelmiszertermelők és vásárlók közvetlen kapcsolatba kerülnek, tulajdonképpen a terméket biztosítják. Az elején azonban érdemes lehet olyan termelőket bevonni, amelyeknek van már saját raktárjuk, ilyenek például a szövetkezetek.

Az elmúlt idő egyeztetései során egy franchise-hálózat működtetésének ötlete született meg, amely hosszú távon valósítható meg. Kezdetben olyan mozgóautók bevonása szükséges, amelyek már működnek, és a meglévő termékek mellett Székely Termét is szállítanak. Ez hálózatban fog működni, több autóval, amelyek különböző eseményeken (fesztiválok, vásárok, kiállítások) is részt vesznek majd. A későbbiekben fix boltokat is létre lehet hozni Bukarestben és Budapesten például, mindezt hálózati működésben. Ennek alapfeltétele egy **központi logisztikai raktár** kialakítása, amely el tudja látni a rendszert.

A már meglévő applikáció az autó mozgása mellett az autón lévő készlet és termelők készleteit is követni tudja, tehát már van egy **működőképes virtuális raktár**, amely elégséges addig, amíg 1-2 autó van a rendszerben és olyan termelők, amelyek rendelkeznek saját raktárral.

Ahogy az a 4. ábrán is látható a mozgóbolt elképzelés utolsó lépése a logisztikai raktár létrehozása, amelyet az egészséges élelmiszer-kampány, az autó megvásárlása, engedélyeztetése, a szövetkezet(ek) bevonása, valamint a Székely Termék applikáció fejlesztése előznek meg. Az applikáció gyakorlatilag elkészült, a következő szelet a **szövetkezetek bevonása**. Ennek érdekében tárgyaltunk a jenőfalvi vágóhíd képviselőjével, akiknek már van egy működő autójuk, és program alapján járja a megye különböző településeit.

A következő lépés a vágóhíd már működő mozgóautójának felcímkézése a Székely Termék logóval, valamint a vágóhíd és más védjegyes termelők közötti partnerség kialakítása (történt már szóbeli egyeztetés a vágóhíd és szövetkezetek között). Ugyanakkor a Vidékfejlesztési Egyesület finanszírozásával tervben van még egy autó megvásárlásra, amelyet helyi szövetkezet fog működtetni várhatóan. Így indul el a franchise-hálózat, amely magával vonja egy logisztikai raktár kialakítását is.

3. Következtetések

Ahogy az a fentebb olvasható, mindenekelőtt szükséges volt az agrárlogisztikai parkok létjogosultságának felmérése, elméleti megalapozása. Az elkészült tanulmány és felmérés alátámasztotta a logisztikai parkok/raktár fontosságát a megyei agrár-élelmiszeripari szektorban. A mozgóbolt köré elképzelt franchise-hálózat pedig megfelelő kiindulópontot jelenthet a logisztikai raktár/pont létrehozásához.

A mozgóbolt elképzelésre és az egész online értékesítésre készült egy ütemterv, amely az 5. ábrán található felvázolva. Látható, hogy 7. pontként szerepel a logisztikai pont/raktár létrehozása, amelyet számos lépés előz meg, több éves folyamat, tehát kijelenthető, hogy ez egy **hosszú távú cél**, megvalósíthatósága nagyban függ a mozgóbolt és az ahhoz elképzelt franchise-rendszer sikeres működésétől. Jelen pillanatban a feladat a 2. és 3. pont környékén van.

Összességében tehát kijelenthető, hogy a **folyamat elindult** az agrárlogisztikai parkok kiépítése fele a megyében. Azonban a sikeres agrárlogisztikai parkok komplex rendszerek, amelyek az agrártermékek hatékony mozgatását jelentik, sokszor az exportpiacok irányába is, nemcsak a fogyasztók fele. Mindezek mellett olyan infrastruktúrát is igényelnek, mint például raktárak, hűtőházak és más kapcsolódó szolgáltatások (kereskedelmi, adminisztratív).

4. Javaslatok

Hargita megyében az agrárlogisztikai parkok kiépítéséhez több lépés vezethet. Szükség van többek közötti infrastrukturális fejlesztésekre és együttműködésre a termelők, a termelői szövetkezetek között. Ugyanakkor az értékesítési lehetőségek bővítése is fontos lépés, amelyen a Székely Termék applikáció és a mozgóboltok segíthetnek.

Ahogy az már említésre került, az általunk elképzelt koncepció az agrárlogisztikai parkokra vonatkozóan szorosan összefügg és nagyban befolyásolja a mozgóbolt sikere, és az eköré elképzelt franchise-rendszer hatékony működése. Ezért érdemes lehet követni a mozgóbolt és a franchise-rendszer előrehaladását, amely mentén az alábbi mérhető eredmények fogalmazhatók meg:

- mozgóautók száma
- generált forgalom az autók által
- csatlakozott termelők száma
- megvásárolható termékek száma

5. Csatolmányok

Vásárlói szokásokat felmérő kérdőív:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe L-WK1KeoycTiupSU_sCN6-e_9ccgnG3BHf4McJNOo6hFng/viewform?fbclid=IwZxh0bgNhZW0CMTAAAR20J6eTo8loXSJXhp

[32DTDyi2ww62QlhuRNlGw6mQw8DND16mgk2mZGmk aem ARJ51fnoQ-](https://adehar.ro/hu/tanulm%C3%A1ny-az-%C3%A9lelmiszer-)

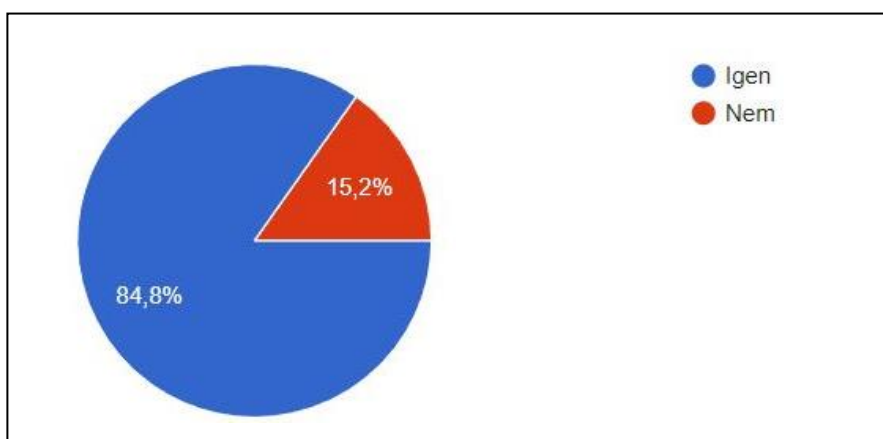
[T7wEhZYu9COPuRkVZm1fk95TBsUetkBE5RD5UJc43OPHcisiJRqzg-t8eY3SA1uDKN4WgI9ISMtFIH](https://adehar.ro/hu/tanulm%C3%A1ny-az-%C3%A9lelmiszer-)

A Farm to Fork európai stratégiához illeszkedő élelmiszer-minőség ellenőrzési rendszer tanulmány:

<https://adehar.ro/hu/tanulm%C3%A1ny-az-%C3%A9lelmiszer->

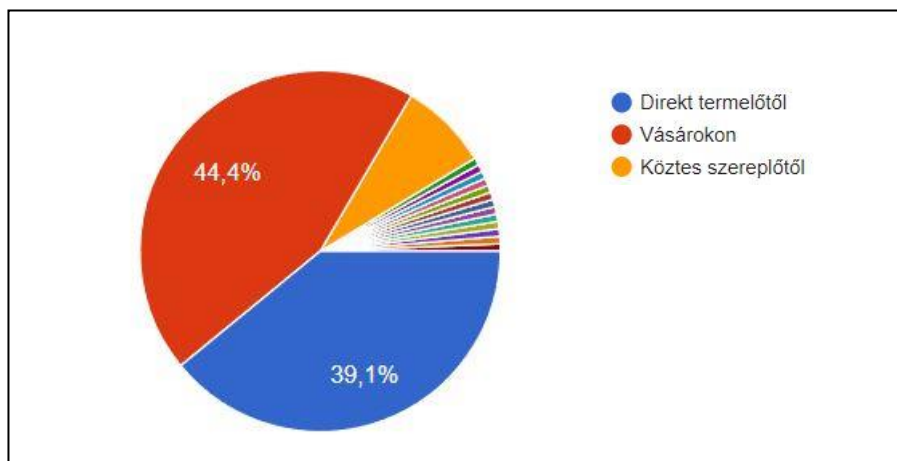
[min%C5%91s%C3%A9gellen%C5%91rz%C3%A9si-rendszerr%C5%91l-az-eur%C3%B3pai-farm-
fork-strat%C3%A9gi%C3%A1val](https://adehar.ro/hu/tanulm%C3%A1ny-az-%C3%A9lelmiszer-)

1. ábra: Ha gyakrabban lenne helyi és hagyományos Székely Termék vásár, akkor gyakrabban és több helyi terméket vásárolna és fogyasztana?

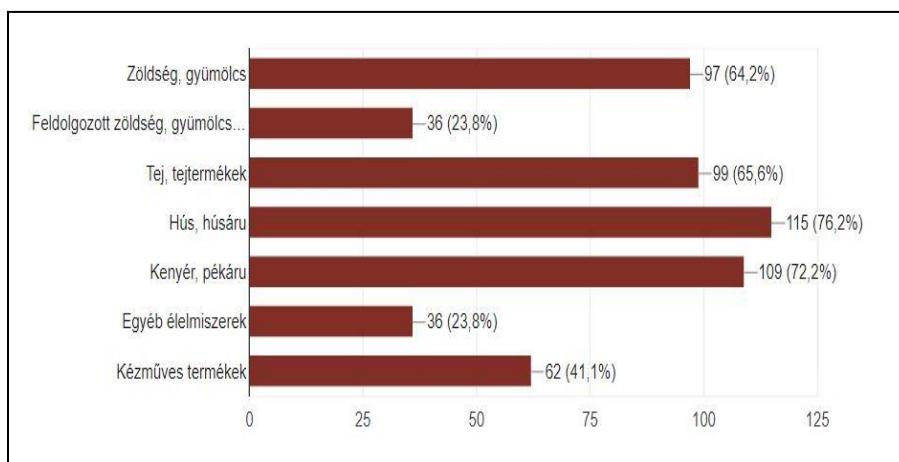
Forrás: Vásárlói szokások Google űrlap

2. ábra: Honnan szerzi be a helyi termékeket?

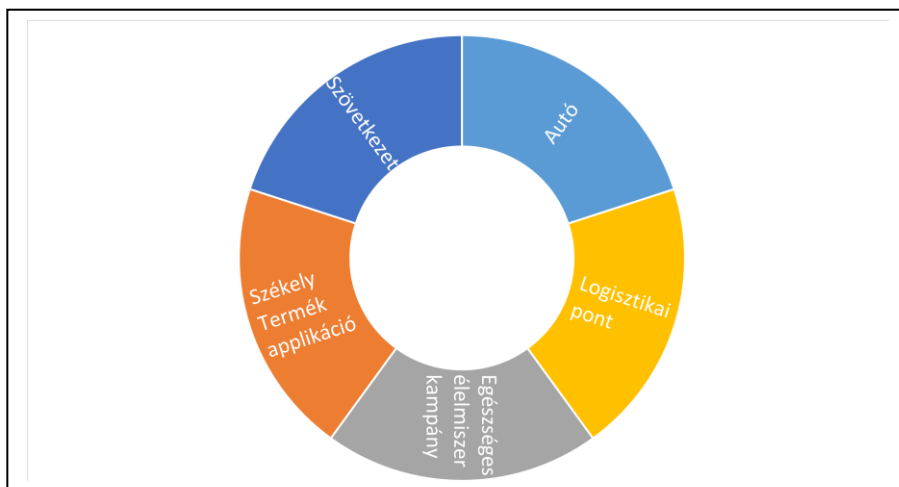
Forrás: Vásárlói szokások Google űrlap

3. ábra: Milyen típusú termékeket vásárol a termelőinktől?

Forrás: Vásárlói szokások Google űrlap

4. ábra: Mozgóbolt elemei

Forrás: Saját szerkesztés

5. ábra: Ütemterv az online értékesítésre

	Rövid távú célok											Hosszú távú célok					
	2024. feb.	2024. már.	2024. ápr.	2024. máj.	2024. jún.	2024. júl.	2024. aug.	2024. szept.	2024. okt.	2024. nov.	2024. dec.	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Egyeztetés a szövetkezetekkel /vállalkozásokkal és ellenőrző szervekkel	■																
2. Szövetkezet vagy vállalkozás tényleges bevonása/létrehozása	■	■	■														
3. Mozdóautó megvásárlása				■	■	■	■										
4. Egészséges ételmisszer-kampány					■	■	■	■	■	■	■						
5. Bankkártyás fizetés bevezetése												■					
6. Franchise-rendszer												■					
7. Logisztikai pont/raktár													■	■			
8. Fix boltok létrehozása															■	■	■

Forrás: Saját szerkesztés

Csíkszereda, 2024.05.28.